

Cultura i Espectacles

Fira Mediterrània 2020

La TransMegaCobla de Za!, en un assaig, ara fa uns dies, a la Sala Apolo de Barcelona ■ JUANMA RAMOS

Els experimentals Za! s'alien amb quatre músics de cobla i Tarta Relena per a l'espectacle que obre demà la programació artística de la Fira Mediterrània

Cobla, mar i distorsió

Guillem Vidal
BARCELONA

Amb un peu a Terrassa i l'altre a Calonge, els Za! ja fa quinze anys que trenquen esquemes quant a ortodòxies musicals, cultura comunitària i fórmules d'autogestió. La nova aventura de Papadupau (Pau Rodríguez) i Spazzfrica Ehd (Edu Pou) s'anomena TransMegaCobla, ha estat gestada amb quatre músics de cobla sardanista i el duo vocal Tarta Relena, empra una llengua desapareguda fa uns quants segles —el fenici!—,

passa la visió que els Za! tenen de la música mediterrània pel sedàs de la psicodèlia i la distorsió, i obrirà, demà al Teatre Kursaal de Manresa, la programació artística de la 23a Fira Mediterrània, instigadora fa dos anys d'aquesta inusual trobada per mitjà d'una sèrie de tallers. "Tot el que passa al voltant del Mediterrani està realment molt distorsionat", reflexiona Rodríguez, instigador, amb Gandula, segell del grup, d'un concert en benefici d'Open Arms a finals de l'any passat a l'Apolo. "Hi ha refugiats,

però, en canvi, no hi ha refugis; hi ha fronteres en un lloc on sempre han existit intercanvis comercials; hi ha un excés d'identitat... El Mediterrani representa actualment una falta absoluta de trobada."

Amés dels Za!, la TransMegaCobla, un projecte fet realitat gràcies també a l'impuls del centre de creació musical La Marfà de Girona, està integrada per Pep Moliner (fiscorn), Xavi Molina (tenora), Jordi Casas (tible) i Xavi Torrent (flabiol), així com pel duo vocal Tarta Relena,

que posa veu a un seguit de textos en fenici. "Una d'elles, l'Helena, és lingüista i coneix Maria Josep Estanyol, una eminència europea del fenici que les va

"El Mediterrani representa actualment una falta absoluta de trobada", asseguren els Za!

assessorar. És curiós, perquè el fenici és una llengua morta i els únics vestigis que n'han quedat solen ser textos funeraris. Els fenicis van ser el primer poble de la riba del Mediterrani que va funcionar com una espècie d'internet, sense afany colonitzador i transportant mercaderies d'una banda a l'altra tot posant pobles en contacte i expandint-ne l'alfabet", assenyala Rodríguez, que, com els seus companys, lluirà un vestuari dissenyat per Pedra que imagina "com serien els fenicis actualment". "Fa temps

que treballem en la idea d'agafar músiques folklòriques i capgirar-les", continua Papadupau, de Za!. "Hi ha molts projectes en l'àmbit del folk en aquests dos últims anys en què hem col·laborat, des de músics de romaries de Porto fins a pescadors de les Açores. I, en l'àmbit de la música tradicional, cada vegada hi ha més ganes d'experimentar. Et trobes amb músics molt curiosos que no miren només enrere, sinó sobretot cap endavant."

Un concert amb vuit músics en escena, però,

L'APUNT

Cliff Richard, un jove de 80 anys

Xavier Castillón

Cliff Richard fa avui 80 anys i el 30 d'octubre publicarà un nou disc, *Music... The Air that I Breathe*, que inclourà duets amb Albert Hammond o Bonnie Tyler, justament per celebrar aquest aniversari rodó i les seves sis dècades llargues en el món de la música. El 1961, quan ni tan sols havia esclatat la *Beatlemania* al Regne Unit, Richard ja triomfava amb una pel·lícula i una cançó ti-

tulades *The Young Ones*, els joves, que molts anys després van donar nom a una delirant i memorable sèrie d'humor. Però la qüestió és que Cliff Richard en fa 80 i continua actiu, i que bona part de l'aristocràcia del rock ja avança, a bon pas, cap als vuitanta: The Rolling Stones, Bob Dylan, Paul McCartney, Iggy Pop, Bruce Springsteen... Tots ells tan actius i tan joves.

Mig centenar de propostes

La Fira Mediterrània, que va començar ahir, s'allarga fins diumenge procurant mantenir al màxim la presencialitat, sigui amb públic o només amb programadors. Miren de mantenir l'ideari del director artístic, Jordi Fosas, tot i l'excepcionalitat a causa de la Covid-19. Enguany hi haurà fins a 45 propostes, que s'agermanen en el cartell (fa pocs dies es va anunciar que s'anul·lava l'actuació de Simon Mayer). La Fira Mediterrània és el festival estratègic de Catalunya de les arts en viu més híbrid, perquè hi conviuen tant la música com la dansa i la teatralitat. Entre els noms propis que hi figuren, hi ha Marc Mezquida, Rodrigo Cuevas & Refree, Niño de Elche, Kukai Dantza, Les Anxoves i Laia Santanach (premi Delfí Colomé) i Andrea Jiménez (premi Corogràfic IT). Ahir es va donar per iniciada l'aventura amb la transhumància d'Arnau Obiols i Magí Serra amb una acció que es desenvoluparà fins diumenge i que es visualitzarà a través

de càpsules de vídeos a càrrec de Pepe Camps.

El cartell es divideix en tres grans conceptes: mirades (d'artistes del món contemporani que incorporen la mirada a l'arrel entre els ingredients de les seves propostes), joves (amb artistes emergents que parteixen de l'arrel com a matèria primera) i present (enguany, centrat en el territori i el desenvolupament sostenible).

Tot plegat, sense perdre de vista el treball de la Fira amb els 360 graus de l'arrel (partint del patrimoni i l'herència cultural, passant per la tasca de l'associacionisme, que el connecta amb la societat, fins a arribar al sector professional). Ahir van obrir les converses amb els professionals fent una reflexió sobre com es pot programar cultura sent molt sensible amb el medi ambient, una preocupació en què coincideix amb altres festivals aquest any com ara el Sismògraf d'Olot i també el Temporada Alta. ■ J. BORDES

sembla tota una gosadia en temps de Covid-19. "Hem ideat segurament l'espectacle més incompatible amb una pandèmia", diu Rodríguez —que, al maig, va veure com es frustrava la seva intenció d'estrenar el projecte en el marc del Primavera Sound— amb humor. "Som vuit, i les probabilitats que, en un concert, algú de nosaltres hagi d'estar confinat són malauradament altes."

Sons de la Mediterrània
D'altra banda, i també en el marc de la Fira Mediterrània, Laura Esparza i Carlos Esteban van ser

L'espectacle és en una llengua morta, el fenici, i imagina com vestrien ara els fenicis

proclamats al Centre Artesà Tradicionari guanyadors de la XIII edició del Concurs Sons de la Mediterrània, impulsat pel CAT i Enderrock. La cantant i el percussionista i guitarrista, reforçats amb la guitarra elèctrica d'Ivan Espí, van seduir el jurat amb la seva combinació de cançons d'autoria pròpia amb elements del pop, del folk i de la música ètnica, ritmes trencats i ambientacions electròniques. Com a finalistes, van quedar el duet Tecum Terra, que va presentar una proposta basada en veu, percussions, dansa i teatre que uneix el repertori tradicional de la península Ibèrica amb clàssics de la cançó d'autor més reivindicativa, i els debutants Cat Klezmer Trio, que es mouen per diversos gèneres populars, com la sardana i el klezmer. El premi inclou la gravació d'un disc i actuacions en alguns dels principals esdeveniments de folk del país. ■

Crònica Lletres

María Sánchez, Irene Solà i Maria Arnal al final 'Els reptes del futur', a un dels patis darrere del CCCB ■ ICUB

Més enllà del cant dels ocells

David Castillo

Barcelona

Sense por al coronavirus que està envaint de nou la ciutat —amb un índex ahir que situava l'increment en 371 i una pujada del 55% l'última setmana—, l'Ajuntament de Barcelona continua les seves activitats, i duplica fins a l'extrem de contraprogramar la Biennial de Pensament a la Setmana de Poesia, tot i que ahir a la tarda feien coincidir una sessió. Qui els entengui que se'ls compri, i a veure si troben algú per revendre'ls després.

Aquest cronista va veure en versió telemàtica, per si les mosques, la sessió inaugural de la Biennial *Les veus del planeta*. La llegenda de presentació és molt a l'estil del que es fa ara, una barreja de prosa poètica, paraules llargues políticament correctes i una certa vocació proselitista: "Els humans hem narrat el món infinites vegades, encavalcant tota mena de relats, imaginant, explicant i posant paraules al nostre lloc en el planeta. Però avui els discursos dominants emparen una explotació insostenible dels recursos i el menyspreu envers les altres formes de vida. Immersos en aquesta mirada

antropocèntrica, hem perdut el vincle amb l'entorn i hem oblidat que ni la nostra història ni el nostre futur no es poden escriure sense els de la resta d'habitants de la Terra. Potser és l'hora de recosir aquesta ferida

La Biennial de Pensament s'obre amb 'Els reptes del futur', en diferents formats i disciplines

oberta i de començar a escoltar les altres històries, les dels no humans. Sabrem així refer el nostre vincle amb la Terra?" Ens adverteixen que els participants internacionals no intervindrà presencialment a l'activitat, cosa que em consola.

Per "recosir la ferida" esmentada, han convocat diferents forces vives, des de l'assagista belga, anomenada *filòsofa*, Vinciane Despret, que presenta la seva lectura "performàntica" *Fonocè*, en la qual, acompanyada

per l'artista Antoine Bertin, ens descobrirà un paisatge sonor creat per animals no humans. Tot molt bèstia! Comença parlant quan només hi havia vent, aire i aigua. Cant d'ocells i poca vitamina. Quan parla de batracis em ve al cap "*por el gran batracio verde!*", de l'enyorat Goliat del *Capitán Trueno*. El monòleg aterra a les merles d'Italo Calvino del llibre *Palomar*, però això no ho salva ni el regidor Subirats cantant el *La la la*. Després es queixa de la llibertat dels ocells mentre nosaltres érem confinats! Sobre bèsties que canten i abans de Solà i Sánchez, van arribar les reflexions de la filòsofa biòloga Donna Haraway, ulleres blaves i mocador vermell. Pionera a repensar la relació amb la resta d'espècies, és autora d'una obra que afirma haver capgirat el diàleg entre humanitats i ciència. De rerefons, les gallines de la ponent i *La llorona* de Chavela Vargas.

La cosa arriba a ser tan mel·líflua i llepada que fa feredat. La cantant Maria Arnal va fer un interludi tòpic en castellà abans d'afegir-s'hi María Sánchez i Irene Solà. No ho van salvar ni fent una falla crua sobre la mort d'un silur. Obvietats en format de luxe per aconseguir un autèntic paradís per als progress que ara torturen la ciutat. ■